

ՕՐԱԹԵՐՁ ԲՈԼՈՐԻ ԵՎ ԱՄԵՆ ԻՆՉԻ ՄԱՍԻՆ

ԺՈՂՈՎՐԴ

185
(2665)

100 դրամ

22 դեկտեմբերի հինգշաբթի 2022
տպագրության ժամ տարի

Փ. Երևան, Կրոնյան 22ա/3 (0010)

+ 374 10 546423

@ info.armlur@gmail.com, info.zhovhovurd@gmail.com

ՆԻԿՈԼ ՓԱԾԻՆՅԱՆԸ ԽԱԲԵԼ Է. ՄԱՍ 160

2022 թվականին ՀՀ վարչապետ Նիկոլ Փաշինյանն իր ելույթներում պարբերաբար անդրադարձել է Լեռնային Ղարաբաղի բանակցային գործընթացին՝ հայտարարելով, թե Նախկին իշխանությունները, համաձայնելով Մադրիդյան սկզբունքներին, ԼՂ-ն ճանաչել են Ադրբեյջանի կազմում: Նա նաև իր տարբեր ելույթներում հայտարարել է, որ Մադրիդյան փաստաթղթով Նախատեսվող՝ ԼՂ կարգավիճակի մասին հանրաքվեն անորոշ տեղոր, ժամկետներում եւ մասնակիցներով պետք է անցկացվեր: Փաշինյանը պնդում էր նաեւ, թե Լաշինի միջանցքի լայնությունը բանակցված որեւէ փաստաթղթում չի նշվել, սակայն, ինչպես շատ է լինում, այս անգամ եւս Նիկոլ Փաշինյանի պնդումներն իրականությանը չեն համապատասխանում: Սասաւորաբես, Լեռնային Ղարաբաղի վերջնական կարգավիճակի մասին հանրաքվեի մանրամասները հստակ սահմանված էին, որոնք սահմանափակում չեն դուրս հանրաքվեին ներկայացվելիք հարցերի առաւտով, այդ թվում Ադրբեյջանից ԼՂ-ի անջատման: Ոչ միայն Մադրիդյան, այլև Կազմայան փաստաթղթերում նշվել է, որ Լեռնային Ղարաբաղի վերջնական կարգավիճակի մասին հանրաքվեն (ալեբիսիտոց) պետք է անցկացվի ԼՂԻՄ-ի բնակչության շրջանում այնպիսի ազգային (եղինկի) համամասնությամբ, ինչպիսին եղել է մինչեւ դարարայան հակամարտության սկիզբը՝ 1988 թվականը: Մինչեւ հակամարտության սկիզբը հայեր կազմել են ԼՂԻՄ-ի բնակչության գերակշիռ մեծամասնությունը՝ 76-77 տոկոս: ԼՂԻՄ-ում այդ ժամանակ բնակչել է 162 181 մարդ, այդ թվում՝ 123 076 հայ եւ 37 264 ադրբեյջանց: Բանակցված փաստաթղթերում նշվել է նաեւ Լաշինի միջանցքի լայնության մասին: Այսպես, ԵԱՀԿ Սինսկի խմբի ռուսաստանցի համանախագահ Վլադիմիր Կազմիրովի հրապարակած՝ 1997-ին Սինսկի խմբի կողմից առաջարկված փուլային կարգավիճակը և առաջարկված փաստաթղթում Լաշինի միջանցքի համար առաջարկվել է 20 կմ լայնություն:

«Ժողովուրդ» օրաթերթի տեղեկությունների համաձայն՝ Տավուշի մարզպետ Հայկ Ղալումյանի եւ Տավուշի մարզի անտառանտեսության պետ Միհանյանը այդ օրը մարզպետն ու անտառանտեսության պետու անտառներից մեկում գործության դեպքի եւ ականատես եղել եւ որոշել եւ հետապնդել ենթապնդել ինքնուրությանը՝ գործություն անող «Գագ 66» մակնիշի մեքենան, որը բեռնված է եղել փայտայնությունով: Մեքենայի վարդորն էլ, տեսնելով, որ իրեն հետապնդում են, արագ է վարդէ մեքենան ու ընկել ծողոր, ինչի հետեւանդով գանձաքարի վարդորը մահացել է: Տիսուր պատմությունն այսքանով չի ավարտվել. Տավուշի մարզի բնակչիշտի խոսքով՝ գանձաքարիները, իմանալով իրենց հարազատի մահվան մասին, եկել են եւ հաջիկ պահանջել մեքենան հետապնդած մարզպետից եւ անտառանտեսության տնօրինից: Արդյունքում սկսվել է քաշքանիկ, ու, ըստ Տավուշի բնակչիների, մարզպետ Հայկ Ղալումյանին եւ անտառանտեսության պետ Միհան Ղալախյանին քաղաքացիները թշնության են ենթարկել: Կողմերն ու իրավապահ համակարգը փորձում են թաքցնել պատմության այն դրվագը, որ այս ամենին մասնակից է եղել մարզպետը: Միայն հաստատում են վթարի եւ դրա հետեւանդով արձագրված վարդորի մահվան հանգամանքը: Գորեթ ողջ մարզը գիտի այս դժբախտ պատմության մասին, սակայն «Ժողովուրդ» օրաթերթը տեղեկացավ, որ չկա հարուցված քրգործ կամ ներկայացված հաղորդում այս մասին: Իհարկե, չենք կարող պնդել, թե ՀՀ ոստիկանաբետ Կահե Ղազարյանը հանցարձություն է թաքցնում, սակայն դեպքի մասին բարձրածայնել է պետք հնարկության կոնցեմը բացատելու համար:

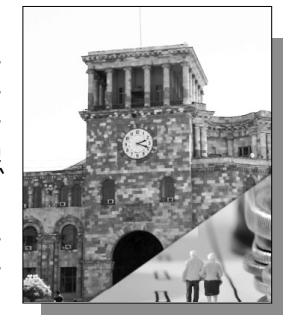

⇒ Էջ 3

ՀՀ ոստիկանությունը վերջերս բավականին ակտիվ է մեկ անձից կատարվող գնումների հարցում: Օրինակ՝ 30 մին դրամ արժողությամբ պայմանագիր է ստորագրվել «Զեխ ավտո» ՍՊԾ-ի հետ: Այդ գումարով կատարվում է 150 Skoda Octavia ավտոմեքենաների սարքավորումների ընթացիկ նորոգում եւ պահպանում: Նշենք, որ Skoda Octavia ավտոմեքենաներն էլ ծեղու են բերվել «Զեխ ավտո» ՍՊԾ-ից, որը պատկանում է Քաղաքավայի վարչության նախկին պետ Արտյոմ Մովսեսյանի ընտանիքին: 2020 թվականի հունվարից այս ընկերության սեփականատերը Ալբինա Մովսեսյանն է: Վերջինն ԿԱ քաղաքացիական ավիացիայի վարչության նախկին պետ Արտյոմ Մովսեսյանի կինն է: Իհարկե, սա առաջին դեպքը չէ, որ ոստիկանությունը Արտյոմ Մովսեսյանի ընտանիքին պատկանող ընկերությունից և նման խոշոր գնում է կատարում: Այս ընկերությունը նախորդ տարի 140 հատ ավտոմեքենան է մատակարարել ոստիկանությանը: Պայմանագրի ընդհանուր արժեքը կազմել է 1 մլրդ 785 մին դրամ: Ուշագրավ է, որ «Զեխ ավտո» ՍՊԾ-ն 1 մին դրամի ավտոմեքենաների սպասարկման ծառայություններ է մատուցել ընկերության ներկայիս սեփականատիրոջ ամենանու՝ Արտյոմ Մովսեսյանի դեկանարած կառուցյան՝ Քաղաքավայի կոմիտեին: Նիկոլ Փաշինյանը ընդդիմադիր իր կարգավիճակում դաժան քննադատում էր մեկ անձից կատարվող գնումները:

Կառավարությունը 2023-ի հունվարից կվերանայի այն կենսաթոշակառուների ցուցակները, որոնք 3 հազար դրամ թոշակի ավելացմամբ պայմանական գրկվել են ամսական նպաստից: «Ժողովուրդ» օրաթերթը տեղեկացավ, որ Աժ-ից այս մասով լուրջ ճնշումներ են գործադրվել գործադրությունների ցուցակները: Թեեւ կառավարությունն այս որոշման մասին դեռևս չի բարձրաձայնում (դա գուցե որպես Ամանորի նվեր են ուզում մատուցել՝ փիարի շրջանակներում), բայց «Ժողովուրդ» օրաթերթը տեղեկացավ, որ, ամենայն հավասականությամբ, եկող տարվա հունվարից սկսած՝ կվերականգնվի մոտ 3800 կենսաթոշակառուների նպաստը: Ավելին կենսաթոշակառուները նաեւ 2022-ի նոյեմբեր ու դեկտեմբեր ամիսների համար չվճարված նպաստները կատարված կուպուլյում է այդ մասին: Քայլը, իհարկե, դրական է, սակայն չի բացարկվում, որ իշխանության ներկայացուցիչներն այսկերպ փորձեն սիրաշահել թշնամությունին, Փաշինյանի ասած, վերջիններին համոզնեն, թշնամությունը գույքայի գործադրությունը է կուպուլյում մատուցել գործադրությունը և առաջարկված կառուցյանը կատարելու համար առաջարկված գործադրությունը է կառավարությունը մատուցել:

ԼԱԶԻՆԻ ՄԻՋԱՆՑՔ

ԿԱՐՄԻՐ ԳԾԵՔ ՊԵՏք Է ԼԻՆԵՆ

Մու մեկովես ժամ ենած քննարկման ընթացքում դեկտեմբերի 20-ին Լաշինի միջանցքում ստեղծված կացուրյանն անդրադարձան ՍԱԿ-ի Անվտանգության խորհրդի մեկ տասնյակից ավելի դետուրյունների դիվանագետները, այդ թվում՝ բոլոր մեծական անդամները։ Ֆրանսիայի ներկայացուցիչը դահնաջում էր անհաղղաղ աղաւուշափակել Լաշինի միջանցքը եւ հնարավորություն տալ ՍԱԿ-ի կառույցներին մուտք գործել տարածութան։ Միացյալ Նահանգների ներկայացուցիչ ելույթը նվիրված էր Հայաստանը Լեռնային Դարարադին կատրող ճանապարհի փակման թե՛ մարդասիրական եւ թե՛ բաղաբական հետեւամբներին։

Իսկ Յայաստանն էլ կոչ է անում ՍԱԿ-ի կառույցներին փաստահավաք առաքելությունը ուղարկել Լեռնային Դարարադի տեղում ստեղծված իրավիճակին ծանոթանալու համար։ Անցած գիշեր Նյու Յորքում պաշտոնական Երևանի պահանջով հրավիրված ՍԱԿ-ի Անվտանգության խորհրդի նիստի ընթացքում այդ մասին հայտարարեց կազմակերպությունը Հայաստանի մշտական ներկայացուցիչ Միհրան Մարգարյանը։

Ազգային ժողովի «Պատիվ ունեմ» խմբակցության ներկավար Յայկ Սամիջանյանն ասում է, որ ՍԱԿ-ը բարդ կառույց է, ու անվտանգության խորհրդի նիստի հայտարարությունները միանշանակ մեկնաբանել չեն կարելի։

«Ժողովուրդ» օրաթերթի հետ գրուցում Յայկ Սամիջանյանը նշեց, որ ՍԱԿ-ի ամբողջից հնչած հայտարարությունները կարեւոր, բայց ոչ 100 տոկոս արդյունք երաշավորող փաստեր կամ երեւություներ են։

-Պարոն Սամիջանյան, ՍԱԿ-ի Անվտանգության խորհրդական Արցախի հարցը եր ընտարկում, զնահատականները տարբեր են, հիմնականում իրավիճակին ճիշտ գնահատական տրվեց, կարծես թե։ Այս մասով Ձեր գնահատականը կմերկայացմե՞ք։

-Տսե՞ք, ես կերկում եմ կասեմ այս նախատարարությունը, որ սովորաբար այսպիսի դեպքերում ասում եմ նաեւ միջազգային գործընկերներին։ հայ-ադրբեջանական կոնֆլիկտի կամ Ղարաբաղյան հակամարտության համատեքստում շատ հեշտ է Յայաստանի կողմը բռնելը, որովհետեւ Յայաստանի կամ Ղարաբաղյան մասին է խոսում։

Սիրոյանը, խոսելով կոնսեսուսի մասին, կարելի է վերածեակերպել, որ առկա է միջազգային կոնսեսուս արդարության վերաբերյալ։ Խոնդիրը կայանում է նրանում, որ ՍԱԿ-ը բավականին բարդ է բազմաթիվ հատվող եւ հակընդեմ շահերով եւ հետաքրքրություններով, ուստի ՍԱԿ-ի եւ մի շահը այլ մարմինների պարագայում հայտարարությունից գործողություն անցումը կամ քայլը կարող է երկար լինել։ Դա կապված է թե բարդությունից, թե ժամանակից։ Բնականաբար, համարում եմ, որ անհրաժեշտ է բարձր պահել Արցախի բրկադայի հետ կապված Արդրեշանի վրա միջազգային մնշումը եւ տեսնել, թե վերջին փուլում որ գործիքը կաշխատի, իսկ աշխատեցնել պետք է բոլոր գործիքները։

-Հուսամ, որ այս նիստից հետո ինչ-որ քան կիրարին։

-Ես Ձեզ արդեն ասացի, որ ՍԱԿ-ը բավականին բարդ կառույց է, եւ շատ բարդ է կանխատենել, թե այս ամենի արդյունքում ինչ կարող է տեղի ունենալ։ Եվ բացարձակ միանշանակ չէ, որ այդ հայտա-

րարությունը կամ դրա բացակայությունը կարող էն արդյունքներ տալ։ Ինարկե, դրանք կարեւոր երեւություններ են, բայց ոչ հարյուր տոկոս երաշխավորող են։ Ինձ համար ամենակարեւոր կետն այս ամբողջ ողբերգության եւ պատմության մեջ հետեւյան է. արցախիններն արդեն ցուց են տվել, որ թույլ չեն տա իրենց կենսական շահերի շուրջ բանակցություններ կամ առուծախ, առեւտոր։ Կարծում եմ հերթը Յայաստանին է եւ պաշտոնական երեւանին՝ ցույց տալու, որ Յայաստանն ու երեւանը ունեն կարմիր գծեր։ Դա այս է, որ Արցախը երեւք չի լինելու Արդրեշանի կազմում, սակայն Յայաստանն ամեն կերա փորձում է խոսակիել եւ չասել այդ նախադասությունը։ Այս ամենը բխում է մեր հոչակագրից, եւ այդ մոտեցումն անցնելու էլ է։ Ես ասում եմ, որ բանակցություններ կան, սակայն չկան բանակցություններ, որտեղ Յայաստանը գնում է՝ այդ կարմիր գծը որպես ելք ունենալով։ Արդրեշանը կարող է կրկին փորձել ստանալ ավելին Յայաստանից Արցախից։

ԶՈՒՐՈՒԹՅՈՒՆ ՍԵՎԱԿ ՎԱՐԴՈՒՄՅԱՆԸ

տեսվում է սահմանել դրույթներ, որոնց համաձյան՝ Կառավարության քաղաքականությունը մշակող եւ իրականացնող մարմինը՝

1) մարզպետների գործունեության արդյունավետության բարձրացման նպատակով համակարգելու է մարզպետների ընթացիկ գործունեությունը, ինչպես նաեւ պետական կառավարման համակարգի այլ մարմինների հետ վերջիններին աշխատավաքները,

2) քննարկելու եւ համադրելու է տարածեների համաշաբի զարգացումն ապահովելու նպատակով Յայաստանի Յանրապետության պետական բյուջեով եւ այլ միջոցներով նախատեսվող ծրագրերը,

3) իրավական հսկողություն է իրավանացնելու մարզպետների ընդունած դրոշումների նկատմամբ եւ անհամե-

թյան դեպքում դրանք կարող են առաջանալ աղաւուշափակել կամ աղաւուշափական վերաբերյալ։

4) իրականացնելու է մարզպետի աշխատակազմի գործունեության վերահսկողությունը,

5) լենու է մարզպետի աշխատակազմի գործունեության մասին հաշվետվությունները, քննելու է գործունեության ստուգման արդյունքները։

Այսպիսով, մարզպետներին հնարավորություն է ընթառնվելու նաեւ անսիազապես Կառավարության քաղաքականությունը մշակող եւ իրականացնող մարմինի միջոցով Կառավարության եւ վարչապետի քննարկմանը ներկայացնելու իրենց իրավասությանը վերապահված հարցերը։

ՆԱԽՐԱՎՈՐՈՒՄ ՅԱԿԱԿԱՆ ՎԱՐԴՈՒՄՅԱՆԸ

ՆՄԱՆ ՄԱՆԴԱՏԱՍ ՉՈՒՆԻ

Դեկտեմբերի 12-ից այս պահից մի խումբ աղբերեցածիներ բնապահպանական ակցիայի անվան տակ փակել են Յայաստանի Արցախին կապող միակ ճանապարհը։ Արցախին հաղորդում են, որ ճանապարհի փակմանը մասնաւոր սննդամթերքի, մասնավորապես՝ հացի եւ այսուի, ինչպես նաեւ առաջին անհրաժեշտության մեջ նախանձնական առաջարկությունների համար։ Այս ընթացքում դատապարտություն եւ Աղբերեցանին Լաշինի միջանցքը բացելու կոչեր եւ հայտարարություններ կազմակերպությունների կողմից։ «Ժողովուրդ» օրաթերթը այս պահում գործեցել է նաեւ ուղաստանությունից քաղաքական Սարաստվակ հարցում կապահպանական աղբերեցանի համար։ Այս ընթացքում դատապարտություն եւ Աղբերեցանին Լաշինի միջանցքը բացելու կոչեր եւ հայտարարություններ կազմակերպությունների կողմից։ «Ժողովուրդ» օրաթերթը այս պահում գործեցել է նաեւ ուղաստանությունից քաղաքական Սարաստվակ հարցում կապահպանական աղբերեցանի համար։ Այս ընթացքում դատապարտություն եւ Աղբերեցանին Լաշինի միջանցքը բացելու կոչեր եւ հայտարարություններ կազմակերպությունների կողմից։ «Ժողովուրդ» օրաթերթը այս պահում գործեցել է նաեւ ուղաստանությունից քաղաքական Սարաստվակ հարցում կապահպանական աղբերեցանի համար։ Այս ընթացքում դատապարտություն եւ Աղբերեցանին Լաշինի միջանցքը բացելու կոչեր եւ հայտարարություններ կազմակերպությունների կողմից։ «Ժողովուրդ» օրաթերթը այս պահում գործեցել է նաեւ ուղաստանությունից քաղաքական Սարաստվակ հարցում կապահպանական աղբերեցանի համար։ Այս ընթացքում դատապարտություն եւ Աղբերեցանին Լաշինի միջանցքը բացելու կոչեր եւ հայտարարություններ կազմակերպությունների կողմից։ «Ժողովուրդ» օրաթերթը այս պահում գործեցել է նաեւ ուղաստանությունից քաղաքական Սարաստվակ հարցում կապահպանական աղբերեցանի համար։ Այս ընթացքում դատապարտություն եւ Աղբերեցանին Լաշինի միջանցքը բացելու կոչեր եւ հայտարարություններ կազմակերպությունների կողմից։ «Ժողովուրդ» օրաթերթը այս պահում գործեցել է նաեւ ուղաստանությունից քաղաքական Սարաստվակ հարցում կապահպանական աղբերեցանի համար։ Այս ընթացքում դատապարտություն եւ Աղբերեցանին Լաշինի միջանցքը բացելու կոչեր եւ հայտարարություններ կազմակերպությունների կողմից։ «Ժողովուրդ» օրաթերթը այս պահում գործեցել է նաեւ ուղաստանությունից քաղաքական Սարաստվակ հարցում կապահպանական աղբերեցանի համար։ Այս ընթացքում դատապարտություն եւ Աղբերեցանին Լաշինի միջանցքը բացելու կոչեր եւ հայտարարություններ կազմակերպությունների կողմից։ «Ժողովուրդ» օրաթերթը այս պահում գործեցել է նաեւ ուղաստանությունից քաղաք

LITURGIA

ԱՐԴՅՈՒՆԵՐԸ ՃԱՏՎԱՑԵԼ ԵՆ

Ամանորին արտերկիր մեկնող ռուսաստանցիների շրջանում ամենատարածված ուղղություններից են Հայաստանը, Թուրքիան եւ Ղազախստանը: Այս մասին հաղորդում է TACC գործակալությունը, որի տրամադրության տակ են հայտնվել յաճեկ Պուտեաչեմա ծառայության ուսումնասիրության տվյալները: «Անցյալ տարվա համեմատությամբ՝ դեպի մերձավոր արտասահմանի երկրներ ուղղությունների պահանջարկն աճել է 32%-ով, իսկ ընդհանուր առմամբ արտասահման՝ 4%-ով», - նշել են փորձագետները: Ծառայության տվյալներով՝ ճանապահորդությունը պլանավորողների մեծամասնությունը (83%) տոներին ուղղությունների կմեկնի Ռուսաստանի տարբեր շրջաններ: Ռուսաստանի ներքին ուղղություններից Ամանորին առավել պահանջված են Մոսկվան, Սանկտ Պետերբուրգը եւ Սոչին, արտասահմանայներից՝ Թուրքիան, Հայաստանը եւ Ղազախստանը: Իսկ, ընդհանուր առմամբ, եթե հաշվի չառնենք մերձավոր արտասահմանի երկրները, առավել մեծ պահանջարկ ունեն Թուրքիան, ԱՄԷ-ն, Եգիպտոսը, Սերբիան եւ Կիրայչը: Ինչպես եւ անցյալ տարի, ամանորյա ճանապահորդությունները Ռուսաստանում եւ արտասահմանում կտեւեն մոտ մեկ շաբաթ: Ռուսաստանի Դաշնությունում երկու ուղղությամբ ավիատորմի միջին գինը մեկ անձի համար, և ախորդ տարվա համեմատությամբ, աճել է 18%-ով՝ մինչեւ 14 հազար ռուբլի: Դեպի արտասահման եւ հետադարձ տոմսի գինը աճել է 79%-ով՝ մինչեւ 50 հազար ռուբլի: Ռուսաստանում տոնական օրերին հյուրանոցային համարների ամրագրման միջին արժեքը կազմում է շուրջ 35 հազար ռուբլի, արտասահմանում՝ 42,5 հազար ռուբլի: հայտնել են ընկերությունից:

ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅՈՒՆԸ ԿԱՍԵՑՎԵԼ Է

ՀՅ Աննդամթերքի անվտանգության տեսչական մարմին դեկավարի որոշմամբ՝ կատացվել է անհատ ծեռևարկատեր Մելանյա Զաքարյանին պատկանող մասմթերքի տնայինագործական արտադրական գործունեությունը (Շիրակի մարզ, ք. Գյումիի): Որոշման համար հիմք են ծառայել ՍՍԾ Շիրակի մարզային կենտրոնի տեսուչերի իրականացրած ստուգման արդյունքները, որոնք փաստել են՝ տնտեսավարող գործունեությունը կազմակերպել է տան խոհանոցում, որտեղ ապահովված չի եղել սննդամթերքի արտադրության գործընթացում օգտագործվող տեխնոլոգիական սարքավորումների եւ գույքի մաքրման, լվացման, ախտահանման գործընթացների պարբերականությունը, չի բացառվել խաչաձեւ աղտոտման հնարավորությունը, արտադրական տարածքի հատակի, պատերի եւ առաստաղի մակերեւույթները պատրաստված չեն եղել անջրանցիկ, լվացվող, ախտահանում ապահովող կյութերից, պատուհանները չեն ունեցել միջատապահտապան ցանցեր: Կերահսկող մարմինը սահմանել է ժամկետ հայտնաբերված խախտումները վերացնելու համար: Տևային պայմաններում արտադրական գործունեություն ծավալել առգեւմում է:

ԿՅԱՆՔ ԿՏԱՆ ԱՆՄԵՐԱԿ ՀՈՎԻՆ

**Գեղարքունիքի մարզի Գեղարքունիք
գյուղի միջնակարգ դպրոցում տեղի է
ունեցել «Դպրոցական լավագույն մի-
նի այգի 2022թ.» մրցույթի հաղթողների
դարձեաւորման արարողությունը:
Հյուրընկալ դպրոցը գրադեցրել է 1-ին
հաղթող տեղու:**

Աղջեն երկրորդ տարին է, ինչ ՄԱԿ-ի Պարենի համաշխարհային ծրագիրը (ՊՀԾ) կը գործընկերների՝ «Դպրոցական մուսնդ եւ երեխաների բարեկեցություն» հիմնարկի (ՂՄԵԲ) եւ ՌԴ ճյուղային սննդի ինստիտուտի հետ համատեղ իրականացնում է «Դպրոցական լավագույն մինի այգի» մրցույթը, որին մասնակցել են Հայաստանի տարբեր դպրոցներ:

Մրցույթը, որը «Դպրոցական սնունդ» ծրագիր մի մասն է, խթանում է դպրոցական այգիների ստեղծումը եւ երեխաների մեջ վաղ տարիքից սերմանում հետաքրքրություն օրգանական գյուղատնտեսության նկատմամբ: «Դպրոցական սնունդ» եւ բարեկեցություն» հիմնարկի պաշտոնակատար Անի Թորոսյանի խոսքով՝ մրցույթը նպատակ ունի բազմազանեցնել դպրոցական ճաշացանկը, կյանք տալ դպրոցի անմշակ հողին, երեխաներին ծանոթացնել գյուղատնտեսական աշխատանքների հետ, ինչպես նաև ջանք թափել, տեսնել իրենց աշխատանքի արդյունքը եւ զնահատվել դրա համար:

ՄԱԿ-ի Պարենի համաշխարհային ծրագրի «Դպրոցական սնունդ» ծրագրի ղեկավար Սարիս Մուրադյանն իր հերթին շեշտել է, որ ծրագիրը դարձել է կրթական լայն հարթակ, որն առողջ մննի գաղափարախոսության շուրջ միավորում է դպրոցներին, համայնքներին ու ծնողներին, ինչպես նաև նպաստում է դպրոցների եւ համայնքների զարգացմանը։ Նրա խոսքով՝ Վրցոյթի մրցանակները պետք է ուղղվեն տվյալ այգու կամ «Դպրոցական սնունդ» ծրագրի բարելավմանը։ Օրինակ՝ հաղթող դպրոցը որոշել է՝ կաթիլային ոռոգման համակարգ է անցկացնելու այգում եւ ավարտելու է ջերմոցի կառուցման աջականական ընթացքը։

Միջոցառման ընթացքում հաղթողլեռին հանձնվել են հավաստագրեր, որից հետո դպրոցները կիսվել են օրգանական այգի մշակելու իրենց հաջողության պատմությամբ եւ աշխատանքային հտաքրքի փորձառությամբ։ Հաղթող դպրոց կատար 3000 ԱՄՆ դոլարին հա-

Մարմեթը դրամ այգին բարեկարգելու եւ դպրոցական սնունդը բարելավելու համար: Ստեփանավանի թիվ 2 (Լոռու մարզ) դպրոցը, զբաղեցնելով երկրորդ տեղը, կստանա չորամոց՝ իր բերքից չորեր արտադրանքն է:

Գեղեցիկ ու գրագետ կազմակերպված այգիների ցանկը, սակայն, չի սահմանափակվել հաղթող Երակով. կազմակերպիչներն ավելացրել են ես երկու անվանակարգ: «Հավագույն էկոլոգիական նախագծ» անվանաւորում հաղթանակի կողմանը, չշահագույնը՝ ու այլուրը և խարարությունը: Դպրոցները գնահատելիս մեծապես կարեւորվել է այդինքոր որպես կրթական հարթակ օգտագործելու Երեխաններին այդու պահանակիրման, պահպանման Եւ հնամքի աշխատաքնների մեջ ներոգամելու և առողջությունը:

կույ», անվասազգություն ունեցածավոր, դափնիկերը բաժին են հասել Կանաձորի թիվ 8 հիմնական դպրոցին (Լոռու մարզ), իսկ «Հավագույն գիտական մոտեցում» անվասակարգում հաղթող է ճանաչվել Նորաշենի Ռ. Զարությունյանի անվան միջնակարգ դպրոցը (Արագածոտնի մարզ): Այս դպրոցներն արժանացել են խրախուսական մրցանակների:

Միջույթի հրականացվել է Երևու փոլով, առաջինում դպրոցները ներկայացրել են մրցույթի մասնակցության հայտեր (55 դպրոց), Երկրորդ փոլի ին, որի հիմնական

մաս սերդագլուխ գալու դիրքությունը:

Մրցույթին մասնակցած բոլոր 24 դպրոցներն արժանացել են մասնակցության շնորհակալագրերի՝ դպրոցական անձնակազմի և սովորողների նվիրվածության, բացահայտված շամքերի և նորարար մոտեցումների համար:

Միջոցառման ընթացքում նաեւ տեղի է ունեցել «Դպրոցական մնունդ» ազգային ծրագրի եւ «Դպրոցական մնունդ եւ երեխաների բարեկեցություն» հիմնարկի աշխատանքները ներկայացնող նորաստեղծ պաշտոնական կայրի շնորհանդեսը:

ԴԱՏԱԽԱՑՈՒԹՅՈՒՆ

«ՕՐԻՆԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ» ԳԻՏԱԳՈՐԾՆԱԿԱՆ ՊԱՐԵՐԱԿԱՆ

Հայաստանի Հանրապետության դասախոսությունը նախաձեռնել է «Օրինականություն» գիտազործական դարբերականի բարեփոխումների աշխատանքներ՝ ուղղված տղագրվող հոդվածին ներկայացվող դահնջների եւ դարբերականի բաղականության փոփոխմանը, ինչուսև նաեւ դարբերականը միջազգային հայտնի ըստմարանների չափանիշներին համապատասխանեցնելուն:

Դատախազությունից հայտնում են, որ,
գլխավոր դատախազի տեղակալ Անա-
հիտ Սանսայանի համակարգմանը, բա-
րեփոխումներն ընթանում են մի քանի
ուղղություններով՝ կանոնադրությունն
ինքառության հրահրոք լաւ հրուած-

Ներին Ներկայացվող չափանիշները, տպագրման թույլատրովով հոդվածների գիտականություն, տպագրման ժամանակացույց եւ պարբերականություն, պարտադիր եւ գաղտնի գրախոսության ինստիտուտ եւ այլն:

Այսուհետ «Օրինականություն» գիտագրոծներն ապրերականի խմբագրական խորհրդի անդամ կարող են դարձնար միջազգային չափանիշներին համապատասխանող շտեմարաններում տպագրված հոդվածներ եւ առևլազն իրավաբանական գիտությունների թեկնածուի աստիճան ունեցող մասնաեւունեո՞ն:

Հիմք ընդունելով միջազգային լավագույս փորձը՝ քայլեր են ձեռնարկվում ընդլայնելու խթագրական խորհրդի անդամների աշխատանքություն՝ լայ-

մուս Ներառելով օտարերկրացի իրավաբան-գիտնականների:

Խմբագրական խորհրդի կազմում
ընդգրկվելու համար արդեն իսկ իրենց
պատրաստակամությունն են հայտնել
միջազգային հեղինակություն ունեցող
մի շաբաթ երանեաբաներ:

Դատախազությունն առաջիկայում կիրապարակի խմբագրական խորհրդի լաւագիր:

Հաշվի առնելով հոդվածներին Ներկայացվող չափանիշների փոփոխությունը, ինչպես նաև պարտադիր գրախոսման ինստիտուտի Ներդնությունը՝ «Օրինականություն» գիտագործնական պարբերականն այսուհետ կիրապարակվի տարին Երևանում:

- «Ժողովուրդ» օրաթերթում եւ Armlur.am կայքում գովազդ, հայտարարություն, հաշվետվություն, ծանուցում տեղադրելու համար զանգահարել 094-455-456 հեռախոսահամարով:

ԿՈՄՊՈԶԻՏՈՐ

ԷԴՎԱՐԴ ՄԻՐԶՈՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ՄՐՑՈՒՅԹ՝ ԴԻԼԻՋԱՆՈՒՄ

Միրզոյանական հոբելյանական 10-րդ մրցույթն իր տեսակով կլինի աննախադեղ։ առաջին անգամ մրցույթը կանցկացվի Երևու քաղաքում Երևանում են։ Դիլիջանում։

Ծուրջ 3 օր մասնակիցները կանցկացնեն Շիլիշանի էդվարդ Միրզոյանի անվան կոմպոզիտորների ստեղծագործական տանը։ Ի տարբերություն նախորդ տարիների՝ այս տարի 2 տարիքային խմբերում է մրցույթը կանցկացվի Երևու փուլով։ Առաջին փուլում, որը տեղի կունենա Երեւանում, ավագ խմբի (14-18 տարեկան) մասնակիցները պետք է ներկայացնեն անսամբլային ստեղծագործություն (2-ից 4 գործիքի համար (ցանկացած)՝ առավելագույնը 10 րոպե տեղողությամբ), իսկ կրտսեր խմբի (մինչեւ 13 տարեկան) մասնակիցները՝ 1 երգ՝ գրված ցանկացած գործիքի եւ ծայնի համար (տողերի հիմքում հայ հեղինակի հայալեզու բանաստեղություն), որի առավելագույն տեղողությունը չպետք է գերազանցի 5 րոպե։

Երկրորդ փուլում, որը տեղի կունենա Դիլիջանում, մասնակիցները պետք է ներկայացնեն ցանկացած գործիքի համար գրված 1 մենավագ ստեղծագործություն։ Կրտսեր խմբի մասնակիցները պետք է ներկայացնեն մինչեւ 5 րոպե տեղողությամբ, իսկ ավագ խմբի մասնակիցները՝ մինչեւ 10 րոպե տեղողությամբ ստեղծագործություն։ Գալա համերգը մրցույթի պատմության մեջ առաջին անգամ կկայանա Երեւանի դուրս՝ Դիլիջան Բեթհովենի անվան համերգասրա-

հում։ Մրցույթի բոլոր մասնակիցները, ավանդույթի համաձայն, ստանալու են խրախոսական նվերներ, պատվիրեր, մրցանակային հորիզոնականներ գրադերած մասնակիցները՝ նաեւ անվանական գավաթներ, իսկ հայրեադասության մասնակիցները՝ նաեւ դրամական պարգև։ Դրամական պարգևներ կստանան մր-

ցանկային հորիզոնականներ գրադերած մասնակիցները ուսուցիչները։

Հայտերի ընդունման վերջնաժամկետը 2023 թվականի մայիսի 5-ն է։

Նախագիծն իրականանում է ՀՀ կրթության, գիտության, մշակույթի եւ սպորտի նախարարության աջակցությամբ։ Հայաստանի կոմպոզիտորների միության նախաձեռնությամբ։

ՀՈՐԵԼՅԱՆԱԿԱՆ

ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆ՝ «ԱՐԱՄ ԽԱՉԱՏՐՅԱՆ» ՀԱՄԵՐԳԱՍՐԱԿՈՒՄ

Կառավարության որոշմամբ գումար է հատկացվել «Արամ Խաչատրյան» համերգասրանի գոյքի վերանորոգման համար։

«2023թ. կնշվեն Արամ Խաչատրյանի ծննդյան 120-ամյակը եւ մեծանուն կոմպոզիտորի անունը կրող համերգասրանի հիմնադրման 70-ամյակը։ Այդ կապակցությամբ արտերկորմ եւ Հայաստանում կանցկացվեն բազմաթիվ համերգներ, ցուցահանդեսներ եւ այլ նշանակալի միջոցառություններ, որոնց մասնակցելու նպատակով Հայաստան են ժամանելու անվանի Երաժշտական ինստիտուտ, դիրիժորներ, արվեստագետներ, երաժշտական խմբեր։

Կարեւոր պահանջական հոբելյանները հավուր պատշաճի նշելու անհրաժեշտությունը՝ գործադիրը ԿԳՍՍՍ 2022 թվականի բոլոր տևականած միջոցներից 225 մլն դրամ գումար է հատկացրել համերգասրանի բազկաթոռների ընթացիկ վերանորոգման նպատակով, որը թույլ կտա ապահովելու հանդիսատեսի հարմարավետությունը եւ համերգասրանի գեղագիտական տեսքը», նշված է ԿԳՍՍՍ նախարարության տարածած հաղորդագրության մեջ։

Մեծանուն կոմպոզիտորի անունը կրող համերգասրանը, որի շենքը համարվում է նաև պատմամշակութային հուշարձան, իր գոյքում 70 տարիների ընթացքում վերանորոգվել է ընդամենը 2 անգամ։ 1981-83 թթ.-ին շենքը լիովին վե-

րակառուցվել եւ նորացվել է, բեմը վերագինվել է ժամանակակի հարմարանքներով, տեղադրվել են 1400 նոր բազկաթոռներ, իսկ 2003 թվականին «Լինսի» հիմնադրամի աջակցությամբ շենքը, ճեմարան ու բեմը կրկին վերանորոգվել են, սակայն բազկաթռները չեն փոխվել։ Համերգասրանի բազկաթռներն այժմ գտնվում են ամսիթեար վիճակում։ Վեսաված են գրեթե բոլոր նստատերի ծավոր մեխանիզմները, ինչը լրացնուի աղմուկի պատճառ է դառնում եւ համերգների ընթացքում բավական մեծ անհարմարություն ստեղծում։ Հատկացված միջոցներով ինսդիրը կարգավորվուի իրավաբանական համար ամենափոքր թիվուն։

Համերգասրանի բազկաթռների վերանորոգման պետք է կատարվի աստիճանական փոխարինումով, որպեսզի չխաթարվի դահլիճի բնականու գործունեությունը։

ԼՈՒՐԵՐ

ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻՑ ԳՈՐԾ Է

Հայաստանի հուսահռոմեական ոճի ըմբաւարտի հավաքականի գլխավոր մարզի Արմեն Բաբալյանը գոհ է հուսահռոմեական ոճի ըմբաւարտի առաջնության արդյունքներից։

«Հայաստանի այս առաջնությունում տարբեր քաշային կարգերում հայտեցին նաեւ երիտասարդ ըմբիշներ, որոնց հնարավորություն կտանը միջազգային այլ մրցաշարերում։ Հիմնական քաշային կարգերում ծավալվեց լուրջ պայքար։ Հաղթողներ դարձան նաեւ կրտսեր տարիքային հավաքականների ներկայացուցիչներ»,- ասել է մասնագետը։

Մարզի խոսքով՝ այս առաջնությանը չմասնակցելու իրավունք ունեին հավաքականի երկու առաջատարներ՝ Մայակամանը եւ Արթուր Ալեքսանյանը։ 82 կգ քաշային կարգում մրցաշարին չեր մասնակցում Կարապետ Զայան։

Հայաստանը ներկայացնող ըմբիշներն անցնող տարում նվաճել են 56 մեդալ։ Բոլոր տարիքային խմբերում Հայաստանը ունի Եվրոպայի եւ աշխարհի չեմայիններ։

Հովհաննես մեկնարկի հուսահռոմեական եւ ազատ ոճի ըմբաւարտի հավաքականները ուսումնամարզական հավաքի միջոցով կարուն սահմապարատավառություն սպասվել սպասվող մրցաշարերին։

ԿՐԵՌԱՆԱ ՊԱՇՏՈՆԻՑ

ԱՄՍ բիզնես մագնատ, ծեռարկատեր, Twitter սոցիալական հարթակի սեփականատեր հյուն Մասկը հայտարարել է, որ կերպան ընկերության դեկավարի պատուից, եթե իրեն փոխարինող գտնի։

«Ես կիրաժարվեմ գործադիր տնօրենի պատուից, ինչ գտնեմ մեկնեն, ով բավական իմաստ կգտնի եւ կստանձնի այս գործը։ Դրամից հետո ես կրեկավարեմ ծրագրային ապահովման եւ սերվերների խմբերը», - գրել է նա։

Այսպես է Մասկը արձագանքել Twitter-ում իր անցկացրած հարցման արդյունքներին, որոնց իրապարակում հետո ավելի քան մեկ օր նա լուս էր այդ թեմայի շուրջ։

Ինչպես ավելի վաղ հայտնել էինք, սոցիալական հարթակի օգտատերերի ընթարկության արդյունքի համաձայն՝ Մասկը պետք է իրաժարվի ընկերության դեկավարի պատուից։ 17,5 միլիոն օգտատերերի 57,5 %-ը դրան կողմ էր քերարվել, 42,5 %-ը՝ դեմ։

Ի դեպ, Bloomberg գործակալությունը հայտնում է, որ Tesla, SpaceX եւ Twitter ընկերությունների սեփականատեր հյուն Մասկը 2022 թ.-ին կորցրել է գործը 122,6 մլրդ դոլար, ինչը գերազանցում է 2021 թ.-ին նրա վաստակած գումարը։ Մասկի կարողությունը կազմում է մոտ 147,7 մլրդ դոլար, ինչը վերջին երկու տարիների համար ամենափոքր թիվն է։ Forbes-ի ամենահարուստ մարդկանց վարկանիշային ցուցակում Մասկը որեւ կորցրել է առաջին հոդվածականը՝ իր տեղը զիշելով Louis Vuitton Moet Hennessy ընկերության նախագահ Բենար Առնոյին։

● Դեկտեմբերի 25-ին Երեւանի պետական կամերային թատրոնում տեղի կունենա Cabaret Restart ներկայացումը։ Տոմսերի արժեքը՝ 2000-6000 դրամ։ Սկիզբ՝ ժամը 19:00-ին։

ԻՐԱՎՈՒԹՅ

ՀԱՅՑ. Ո՞վ է համարվում տուժողի իրավահաջորդը:
Զարինե Լազարյան (36 տարեկան)

Է՞՞՞ Ո՞Չ ՊՈՂՈՍՅԱՆԻ

ԿԱՐԳ

ՀԱՅՑ. Ինչողե՞ս են դարձաբանում դժբախս դեղութեալի, մասնագիտական հիվանդությունների ծառայողական բննությունները:

Լուսինե Սարիբեկյան (28 տարեկան)

ՊԱՏԱՍԽԱՆ. Տուժողի իրավահաջորդ է ճանաչվում նրա մերձավոր ազգականներից մեկը, որը ցանկություն է հայտնել քրեական գործով վարույթում իրականացնել մահացած կամ իր կամքն արտահայտելու ուղակությունը կորցրած տուժողի իրավունքները եւ պարտականությունները: Տուժողի մերձավոր ազգականին նրա իրավահաջորդ ճանաչելու մասին որոշումն ընդունվում է հետաքրնեալյան մարմինը, քննիչը, դատախազը կամ դատարանը՝ նրա խնդրանքով: Յամապատասխան խնդրանքով դիմած մի քանի մերձավոր ազգականներից տուժողի իրավահաջորդը ընտրությունն իրականացնում է դատախազը կամ դատարանը: Տուժողի իրավահաջորդ ճանաչված անձն իրավունքը ունի քրեական գործով վարույթի ցանկացած պահին դադարեցնել իր լիազորությունները:

ՀՀ ՔՆՆԵԱԿԱՆ ԿՈՄԻՏԵ

«ԺՈՂՈՎՈՒԹՅ». Տուժողի իրավահաջորդը քրեական գործով վարույթին մասնակցում է տուժողի փոխարքն եւ ունի վերջինիս իրավունքները եւ պարտականությունները, բացի ցուցունքներ տալու եւ տուժողի անձից ակրածների այլ իրավունքներից եւ պարտականություններից: Տուժողի իրավահաջորդը իրավունք չունի հաշտվել կասկածայի եւ մերժույալի եւ հետ վերցնել տուժողի ներկայացրած բողոքը:

«ԺՈՂՈՎՈՒԹՅ». Տուժողը կամ նրա ներկայացուցիչը սահմանված կարգով կարող է մասնակցել աշխատանքի ժամանակ դժբախս դեպքի կամ մասնագիտական հիվանդության ծառայողական քննությանը, իրավունք ունի ծանոթանալու դժբախս դեպքի կամ մասնագիտական հիվանդության ծառայողական քննության նյութերին, ստանալ դժբախս դեպքի կամ մասնագիտական հիվանդության ծառայողական քննության ակտը, իսկ ակտին համաձայն չինելու դեպքում ծառայողական քննության արդյունքները կարող են բողոքարկել վարչական եւ (կամ) դատական կարգով:

«Ժողովուրդ» օրաթերթում իրապարակված նյութերը արտատպելիս կամ ընթացիկ մեջբերումներ անելիս պետք է պարտադիր գրառել հետեւյալ նախադասությունը.
«Ճարունակությունը կարող է լուրջալ կամ այսորված իրավահաջորդը»:

Լրատվական գործունեություն իրականացնող՝ «Ժողովուրդ» թերթի խմբագրություն՝ ՍՊԸ
Հասցեն՝ ք. Երևան, Աբովյան 22/3, հեռ՝ 010 54-64-23
Պետական գրանցման վկայականի համար՝ 03Ա089086
տրված է 24.11.2010
Ստորագրված է տպագրության 21.12.2022

Գլխավոր խմբագիր՝
ՔԱՆԱՐ ՄԱՆՈՒԿՅԱՆ

ՏԵՂԵԿԱՇՎԱԾ

ԼՈՒՐ ԿԱՐՈ

Լուսանկար՝ համացանցից

ԳԻՏԱՐԲՈՒԹ

անկաշկանդ միջավայրում
«գիտությամբ արբենալու»
միջոցառում

Լեզվի կոմիտեն ամփոփում է հայերենի՝ 2022 թվականի «Տարվա բառ»-ը ընտրելու քվեարկությունը: «Ընտրության համար առաջարկվել էր 12 բառ (այբբենական կարգով), որունցից Լեզվի կոմիտեի առցանց հետեւորդները քվեարկությամբ որոշել են «Տարվա բառ»-ը:

Յաղթել է ԳԻՏԱՐԲՈՒԹ բառը (այս բառի օգտին քվեարկել է մասնակիցների 30%-ը):

Գիտարբութը միջոցառում է, որի շրջանակում մարդիկ հավաքվում են «գիտությամբ արբենալու համար», այլ կերպ ասած՝ հրավիրվում են գիտնականներ, եւ սրճարանում ազատ ու անկաշկանդ միջավայրում, անցկացվում են գիտական քննարկություններ, ինսվում է գիտության մասին: Բառը նորակազմ է, բառարանային գրանցում չունի: Ուշագրավ է, որ առաջին տեղում գիտությանը, գիտական կյանքին առնչվող բառն է:

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ

Մեր թերթը
Բաժանորդագրություն
համար կարող է լուրել

«Յայմամով» ՓԲԸ

հեռ. 45-82-00, 45-19-11

«Յայփոստ» ՓՓԲԸ

հեռ. 51-45-46, 51-45-47

«Բից-ՍԵՐԻԱ» ՍՊԸ

հեռ 52-5301

Առաքում՝ ԱՆՎՃԱՐ:

Ձեզ հետաքրքրող ցանկացած հարցով կարող եք դիմել «Ժողովուրդ» օրաթերթի խմբագրություն (010 54-64-23 հեռախոսահամարով), եւ մենք անպայման կանոնադրական մասք ձեր բարձրացրած բողոք իսկդիմություն:

ԱՌԱՋԱՐԿ

ԻՐԱԿԱԿԱՆ ՏՊԱԳԻՐ ՄԱՄՈՒՋԻ

«Ժողովուրդ» օրաթերթին բաժանորդագրությունը համար կարող է լուրջալ հետեւյալ բլանկը եւ ուղարկել նշված հասցեով: Ամեն օր թերթը կիասնի ձեր նախնատրելի վայր:

Բաժանորդագրության բլանկ

Անուն՝ _____
Ազգանուն՝ _____
Առաքման հասցե՝ _____
Բջջային եւ/կամ
քաղաքային հեռախոս՝ _____

Հեռ.՝ (060) 490049
0023, Արշակունյաց 2, 5-րդ հարկ, 518ո.

Տպագրված է «ԳԻՏ» տպարան ՄՊԸ իրատարակչությունում խմբագրություն հանձնված նյութերը չեն գրախոսվում եւ չեն վերադարձվում, Գ նշանվ կութերը գովազդային իրապարակվություն են, որոնց համար խմբագրությունը պատասխանատվություն չի կրում: